

Mødet den 22. April 1920.

Fraværende: Bech, N. Joh. Laursen, Marthin Pedersen, Salling og Simonsen.

1. (J. Nr. 56—1920). Kgl. aabent Brev angaaende **Folketingsvalg den 26. April 1920.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 88—1920). Bekendtgørelse om **Optagelse af kommunalt Mandtal.**

M o u s t e n antog, at de ny Bestemmelser angaaende Flytning kunde faa stor Betydning for Kommunerne, men i saa Fald burde der være en eller anden Institution til at tage sig af Sagen, saa der blev ensartede Regler for Anmeldelse af Flytning. Maaske Købstadforeningen kunde tage sig af denne Sag og henstille til Kommunerne at vedtage fælles Regler.

F o r m a n d e n antog, at naar der var vedtaget bestemte Regler, maatte disse blive ens i alle Kommuner.

M o u s t e n mente alligevel, det blev nødvendigt, at Kommunerne traf Aftale om samme Fremgangsmaade overfor dem, som forsøgte at anmelde Flytning.

M i k a e l J o h a n s e n var enig med Hr. Moustén i, at mange unddrog sig deres Skat ved Flytning uden Anmeldelse, og det var sikkert heldigt, om Købstadforeningen tog sig heraf. Tale-

ren lovede at føre Sagen frem i Foreningens Bestyrelse.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 76—1920). Udskrift af Forhandlingsprotokollen for **Ekspropriationskommissionen vedrørende Godsbanegaarden.**

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 448—1919). **Indenrigsministeriets Samtykke til Skatteudskrivningen efter det ny Budget.**

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 619—1919). **Indenrigsministeriets Samtykke til Kommunens Overtagelse af Garantien for et Laan til »Den gamle Borgmestergaard«.**

Formanden meddelte, at der forelaa en Skrivelse fra Bestyrelsen for Borgmestergaarden, som gjorde opmærksom paa, at det for Tiden var umuligt at faa Laan til 5 % Rente, og man anmodede derfor Byraadet om at indgaa til Ministeriet med fornyet Andragende om at faa Lov at garantere for et Laan paa 10000 Kr., men saaledes, at Renter og Afdrag tilsammen kommer til at udgøre 1000 Kr. aarlig. Komitéen vilde saa vente med at optage Laanet, til Diskontoen kom ned omkring 6 %. Taleren spurgte, om Byraadet kunde gaa med hertil.

Møller mente, at det var nødvendigt at gaa med til denne Garanti, idet Kommunen jo havde overtaget en vis Garanti for hele Etablissementet.

Toges til Efterretning. Det vedtoges at indgaa til Ministeriet med fornyet Andragende i Henhold det foreliggende Forslag fra Komitéen.

6. (J. Nr. 94—1920). **Kirkeministeriets Samtykke til, at en Del af den gamle Kirkegaard overgaar til Kommunen til fri Ejendom.**

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 79—1920). **Meddelelse om Havne- og Bropenge i 1919—20.**

Formanden oplyste, at de havde udgjort 993079 Kr. 13 Øre netto.

Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 84—1920). **Udskrift af Højesteretsdommen i Sagen mellem Aarhus Kommune og Aarhus Oliefabrik.**

Toges til Efterretning.

9. (J. Nr. 108—1920). **Meddelelse om udfærdiget Bevilling til Opførelse af Syngestykker paa Sommerteatret i Vennelyst.**

Toges til Efterretning.

10. (J. Nr. 102—1920). **Forslag fra Skolekommissionen til Skoleplan for Marselisborg Skole.**

Formanden gennemgik de forskellige Ændringer til den tidligere Skoleplan og anbefalede at vedtage disse.

Olesen spurgte, om Rektor blev udnævnt efter Indstilling af Skolekommissionen, og om de øvrige Lærere ansattes af Skoledirektionen.

Formanden bekræftede dette. Der var dog ingen Lovbestemmelse for, at Ansøgningerne skulde sendes til Skolekommissionen, men Ministeriet plejede altid at gøre dette.

Mariane Thomsen forespurgte, om Lærernes Timetal i Gymnasiet var det samme som ved Statsskolerne, og om der ogsaa ved disse var en Forskel paa Timetallet, naar Timerne faldt i Mellemlasserne.

Formanden svarede, at Timetallet i Gymnasiet var det samme som ved Statsskolerne, nemlig 24 Timer ugentlig; men i Mellemskolen beregnedes det paa samme Maade som i Kommunens øvrige Mellemskoler, idet det var urigtigt at gøre nogen Forskel her. Derimod var Lønnen meget

større end for de øvrige Lærere, men dette Forhold var bestemt ved Lov. Denne Bestemmelse vedrørende Timetallet vilde vist højst forøge dette til 26 Timer om Ugen.

M a r i a n e T h o m s e n indrømmede, at det ikke blev nogen større Forøgelse af Timetallet; men Lærerne derude var jo Folk med en større Uddannelse end almindelig Lærereksamen, og dette kom Skolen til gode, selv om de underviste i de lavere Klasser.

F o r m a n d e n bemærkede hertil, at man ikke den ene Dag kunde klage over, at Byen styredes for dyrt, og saa næste Dag foreslaa, at det skulde være endnu dyrere. Forholdet ved Marselisborg Skole var det samme som ved de kommunale Gymnasier i Helsingør og Hjørring.

B r a m m e r spurgte, om det foreliggende Forslag havde været kendt af Lærerne ved Skolen, og om det var det, som de havde erklæret sig utilfredse med. Der havde jo været en Del Tale om Utilfredshed ved Skolen paa Grund af, at det ikke blev ordnet som ved Statsskolerne, og at der paatænktes en større Udvandring af Lærerpersonalet.

F o r m a n d e n bekræftede, at der havde været noget Røre derude, og endogsaa Rektor med sine 12 ugentlige Timer var misfornøjet og vilde rejse. Men Skolekommissionen saa med stor Sindsro paa, om saa hele Personalet rejste bort.

Forslaget vedtoges.

11. (J. Nr. 91—1920). Indstilling fra Skatteinspektøren angaaende **Fastsættelse af Brændevinsafgiften for 1920.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Under Henvisning til det ærede Byraads Skrivelse Journal Nr. 697 1919 af 9. Februar d. A. skal jeg herved tillade mig at foreslaa, at

Brændevinsafgiften for Aaret 1920 fastsættes efter de paagældendes Omsætning af Spiritus i 1919 saaledes:

Gruppe I. Restauratører, Gæstgivere, Conditores samt Vinhandlere med Ret til Udskænkning.

Omsætning	Aarlig Afgift
Indtil 10000 Kr.	300 Kr.
fra 10001 — 20000 Kr.	400 »
» 20001— 50000 »	600 »
» 50001—100000 »	1000 »
» 100001—200000 »	2000 »
» 200001—500000 »	3000 »

Gruppe II. Købmand, Detaillister samt Vinhandlere uden Ret til Udskænkning.

Omsætning	Aarlig Afgift
Indtil 50000 Kr.	100 Kr.
fra 50001—100000 Kr.	200 »
» 100001—200000 »	300 »
» 200001—500000 »	400 »

Gruppe III. Ølhandlere.

Indtil 50000 Kr.	50 Kr.
fra 50001—100000 Kr.	100 »
» 100001—200000 »	200 »
» 200001—500000 »	300 »

For Vinhandlere med Ret til Udskænkning, som overfor Byraadet maatte godtgøre, at en forholdsvis ringe Del af deres Omsætning skyldes Salg ved Udskænkning, skal jeg foreslaa, at der aabnes Mulighed for enten Overførelse til Gruppe II eller en efter Forholdene passende Nedsættelse i Afgiften.

Med Hensyn til nystartede Forretninger, skal jeg foreslaa, at Afgiften i den første Drifts-

periode fastsættes til den laveste Takst i den Gruppe, som vedkommende falder ind under.

Jeg skal ikke undlade at oplyse, at saa godt som alle Restauratører og Handlende nu har afgivet Erklæring om deres Omsætning, og at jeg paa Grundlag af disse Omsætningsopgiver har foretaget en Beregning over, hvor meget Brændevinsafgiften vil indbringe efter de foran anførte Takster.

Ifølge denne Opgørelse vil Afgiften falde paa de enkelte Grupper saaledes:

Gruppe	I	ca.	70000	Kr.
--------	---	-----	-------	-----

—	II	»	25000	»
---	----	---	-------	---

—	III	»	6000	»
---	-----	---	------	---

Tilsammen	ca.	101000	Kr.
-----------	-----	--------	-----

Heraf skal afgives Statens Andel, som vil udgøre henimod 10000 Kr., og der vil altsaa være ca. 90000 Kr. tilbage til Kommunen.

I Budgettet for indeværende Aar er Afgiften af stærke Drikke opført med et Indtægtsbeløb paa 39500 Kr. — De foran foreslaaede Takster vil altsaa give en Merindtægt for Kommunen paa ca. 50000 Kr.

Den hidtil gældende Afgift var for	
Gæstgivere	300 Kr.
Beværttere, Conditore, og Vinhandlere	
med Ret til Udskænkning	200 »
Købmænd, Detaillister og Vinhandlere	
uden Ret til Udskænkning	50 »
Ølhændlere	25 »

Sluttelig skal jeg bemærke, at midlertidig Lov af 30. Novbr. 1918 om Ændringer i Lov om Beværtning og Gæstgiveri samt Handel med stærke Drikke giver Kommunalbestyrelserne Ret til at fastsætte Afgiften for saavel Handel med

som Udsækning af stærke Drikke til Beløb af indtil 8000 Kr. aarlig.

De foreslaaede Forhøjelser maa vel herefter kunne anses for at være særdeles rimelige.»

Forslaget var tiltraadt af Kasseudvalget.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 93—1920). **Andragende fra Andelsselskabet »Gudenaacentralen« om, at Kommunen vil tiltræde som Selvskyldnerkautionist sammen med de øvrige Kommuner og Selskaber for et Andelsselskabet tilbuddt Laan paa 6 Mill. Kr.**

Formanden erindrede om, at Anlægget af Gudenaaværket i sin Tid blev kalkuleret til 5100000 Kr. Men paa Grund af, at Arbejdet maatte udføres i Krigsaarene med de store Fordyrelser var det blevet nødvendigt at laane yderligere 6 Mill. Kr. for at faa Arbejdet gjort færdigt. I Marts Maaned var der afholdt et Møde i Aarhus, hvori deltog samtlige Bestyrelser for de forskellige Selskaber og Formændene for de interesserede Byraad. Der forelaa paa dette Møde et Tilbud fra forskellige Banker om at yde et Laan paa 6 Mill. Kr., men da der ikke var Tid til at indhente Byraadenes Svar herpaa, erklærede Bankerne sig tilfredse med Byraadsformændenes Underskrift, idet saa Sagen senere kunde endelig behandles i Byraadene. For at faa nævnte Laan havde Selskabet forpligtet sig til at give Bankerne 1. Prioritet i Værket, og de første Laangivere gik ind herpaa, idet de ansaa Gudenaacentralen for et saa godt Foretagende, at der ikke var nogen Risiko derved. Behandlingen af Sagen i Byraadet maatte jo nærmest blive en Formsag, idet det var givet, at naar man havde begyndt paa et saadant Foretagende og havde solidarisk Ansvar, var man nødt til ogsaa at gøre Arbejdet færdigt, selv om det vilde koste

betydelig mere end efter første Kalkulation. Det var et Foretagende, som Danmark havde Ære af, og i det lange Løb vilde det sikkert spare Landet for mange Penge. Taleren henstillede at godkende Forslaget.

Forslaget vedtoges.

13. (J. Nr. 92—1920). Andragende fra Aarhus Lejerforening om **Nedsættelse af et Fremlejenævn.**

Møller bemærkede hertil, at Huslejenævnene ikke havde klaget over, at de havde for meget Arbejde, og saa længe dette ikke var Tilfældet, var der næppe nogen Grund til at nedsætte et saadant Nævn. I hvert Fald burde Andragendet først tilsendes Grundejerforeningen og Huslejenævnene til Erklæring.

Kjeld Sørensen henstillede at sende Andragendet til Erklæring i Nævnene.

Mikael Johansen erklærede, at Grundejerforeningen ikke var interesseret heri og næppe brød sig om at faa Andragendet til Erklæring. Men man kunde jo ikke have noget imod, at det blev sendt til Nævnene.

Christensen syntes, at Grundejerne nok kunde være interesserede i Spørgsmaalet, da det jo var deres Lejligheder og Værelser, der var Tale om at leje ud. Hvis de hidtidige Nævn ikke kunde paatage sig det, var det maaske mest praktisk at faa et saadant Nævn.

S. Petersen erklærede, at Huslejenævnene med Glæde gav Afkald paa dette ret store Arbejde. Men det kunde være rart, om man samtidig fik en Vedtagelse om, at al Fremleje skal anmeldes for Nævnene, for Fremlejer var tit alt for dyre. Taleren vilde anbefale Andragendet.

P. Petersen mente, at man havde Nævn og Kommissioner nok, og Udviklingen burde gaa

i Retning af, at der efterhaanden blev færre af disse. Men da Huslejenævne vel kom til at bestaa en Tid endnu, var det maaske ligesaa berettiget at faa et saadant Nævn, for der forelaa adskillige Eksempler paa, at en Lejer ved at udleje et Loftsværelse fik mere ind i Leje, end han selv skulde betale for hele Lejligheden. Ved dette Andragende gav Lejerforeningen jo forøvrigt Attest for, at Lejerne tilhørte samme daarlige Race som Grundejerne.

M o u s t e n syntes, man skulde spørge Huslejenævne, men der kunde godt ligge en Fare i at have for mange Nævn, idet de kunde komme til at modarbejde hinanden.

B r ø n d u m mente ogsaa, at man burde spørge Nævne og Grundejerforeningen.

C h r i s t e n s e n antog, at hvis et saadant Nævn skulde have alle Fremlejesager til Behandling, vilde det blive nødvendigt at oprette flere saadanne. Man maatte vel nærmest tænke sig, at det blot blev et Nævn, hvor man kunde henvende sig, hvis der skete Misbrug.

V a l d. P e d e r s e n havde intet imod at spørge Huslejenævne, men det var vist unødvendigt, for de vilde selvfølgelig gerne være fri for en Del af deres Arbejde. Andragendet var vist ikke rigtig overvejet af Lejerforeningen, for eet Nævn vilde blive for lidt, hvis alle Fremlejesager skulde paakendes af dette, og skulde man have flere, blev Udgiften ret stor. Forøvrigt var Taleren glad ved Hr. Søren Petersens Stilling til dette Spørgsmaal, for han glemte undertiden, at ogsaa Husejere skulde have Lov til at være paa Jorden.

S. P e t e r s e n havde baade i Byraadet og ved offentlige Møder altid sagt, at han vilde være

med til at slaa ned paa enhver, som drev Aager, uanset om det var Ejere eller Lejere. Men det var Grundejerne, der begyndte at drive Priserne op, og derfor havde man faaet Huslejenævne. Alligevel skete der ofte Misbrug baade fra Ejernes og Lejernes Side.

Formanden gjorde opmærksom paa, at Huslejelovene kom, længe før der kunde være Tale om at forhøje Huslejen. Alle i Byraadet havde været enige om at bekæmpe Misbrug under Bolignøden.

Brøndum antog, at der kun kunde blive Tale om en Klageinstans, ellers vilde det blive et alt for stort og dyrt Apparat.

Mikael Johansen vilde protestere mod S. Petersens Udtalelser om Grundejerne. Hvis Hr. S. Petersen kendte Tilfælde, hvor Grundejerne havde aagret med Lejlighederne, vilde Taleren bede ham enten nævne dem straks eller indgive dem skriftligt til Grundejerforeningens Kontor, saa skulde Foreningen nok selv holde Justits. Taleren vilde henstille at svare, at indtil videre maa disse Sager henhøre under de almindelige Nævn, og hvis disse saa klagede over, at de havde for meget Arbejde, kunde Sagen tages op igen.

Christensen vilde foreslaa at forme Skrивelsen til Lejerforeningen saaledes, at indtil der sker en anden Ordning, maa det gaa indenfor de hidtidige Nævn, men at man kunde ønske en nærmere Redegørelse over, hvad Lejerforeningen har tænkt med Forslaget.

Det vedtoges at sende Forslaget tilbage til Lejerforeningen med Anmodning om at indsende et nærmere formuleret Forslag til et saadant Nævn.

Bygninger og Inventar om, at **Byraadet vil protestere mod Jysk Telefonselskabs nye Takster.**

P. P e t e r s e n udtalte, at de ny Telefontakster blev en ubehagelig Overraskelse for Udvalget, idet det vilde medføre en betydelig Overskridelse paa denne Konto. Kommunen havde nu ca. 100 Telefoner foruden Sygehusenes og Belysningsvæsenets; de kostede tidligere 50 Kr., og paa Budgettet havde Udvalget, for at være paa den rigtige Side, regnet med 80 Kr., men nu var Prisen forhøjet til 110 Kr.. Dertil kom endvidere, at der skulde betales ekstra udover 1200 Samtaler aarlig, og hvor meget dette vilde beløbe sig til, var umuligt at beregne, men det vilde sikkert ikke blive lidt. Udvalget foreslog derfor, at Byraadet skulde protestere mod disse Takster og saa se, om man ikke ved en Forhandling kunde faa ændret noget derved.

M ø l l e r havde intet derimod, men Selskabet lavede næppe en særlig Takst for Aarhus By, og det var maaske mere formaalstjenligt at søge Forbindelse med de Udvalg, der var nedsat af Telefonabonnentforeningerne for hele Jylland, og som i de nærmeste Dage skulde have en Forhandling med Selskabet.

C h r i s t e n s e n mente dog, at Selskabet burde kunne tage noget Hensyn til en saa stor Kunde som Aarhus Kommune. Men hvis Selskabet fastholdt sine Priser, var der næppe andet at gøre end at bede dem hente alle de Telefoner, der nogenlunde kunde undværes.

O l e s e n fandt det ogsaa rigtigst at søge Forbindelse med Telefonabonnentforeningerne, saa der kunde foretages en fælles Aktion. Der var ikke noget at sige til en Takstforhøjelse, men 3 Sam-

taler om Dagen var for lidt, hvis man skulde have nogen Nytte af Telefonen.

Brøndum ankede over, at der skulde betales saa meget for Omstillingstelefoner. I det hele vilde disse Takster sikkert give Anledning til megen Vilkaarlighed, idet der ikke skulde være nogen egentlig Kontrol, men foretages Stikprøver, og dette kunde medføre store Urimeligheder.

Formanden foreslog at vedtage Indstillingen og samtidig meddele Selskabet, at man var villig til at forhandle med det gennem Udvalget for Bygninger og Inventar. Telefonselskabet maatte betragte Aarhus Kommune som een Kunde og ikke som mange.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 96—1920). Henstilling fra »Dansk Ligbrændingsforening«s Aarhusafdeling om, at **Fuldførelsen af Krematoriet ikke udskydes i det uvisse.**

Fra Kasseudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Kasseudvalget mener, under Hensyn til Kommunens vanskelige økonomiske Forhold, ikke for Tiden at kunne anbefale, at Sagen fremmes.«

Formanden forelagde Sagen. Krematoriet var oprindelig kalkuleret til 100000 Kr., hvoraf 60000 Kr. til Bygningen og 40000 Kr. til Ovnen; men saa vidt man kunde skønne, var de 100000 Kr. nu medgaaet til Bygningen alene, saa de resterende 40000 Kr. maatte tages ekstra af Laanemidler, og dem havde man ingen af. Kasseudvalget kunde derfor ikke anbefale, at Sagen fremmes udover, at Bygningen gøres færdig. Hvis man kunde vente lidt roligere Forhold inden alt for længe, kunde muligvis Ovnen købes noget billigere; det var altsaa kun Meningen at udskyde det en lille Tid.

B r ø n d u m tvivlede om, at de 40000 Kr. i Øjeblikket var tilstrækkelige til Anskaffelse af Ovnene.

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 42—1920). **Andragende om Tilladelse til, at en Beboelseslejlighed i Trøjborgvej Nr. 16 omdannes til Gartnerbutik.**

Udvalget for Bygninger og Inventar kan ikke anbefale Andragendet.

P. P e t e r s e n meddelte, at der var indkommen en Skrivelse til Udvalget fra Andrageren, hvori han tilbyder, at den Lejer, som skulde fraflytte 1. Sal, kan faa en Stue med Køkken neden under, saa der ikke bliver nedlagt nogen Beboelse derved.

V a l d. Pedersen gjorde opmærksom paa, at ved hvert Møde blev der klaget over Pengemangel og Bolignød, men alligevel bevilgede man stadig Nedlæggelse af Lejligheder. Det blev vist nødvendigt snart at høre op hermed. Taleren kunde ikke indse, at det var særlig paakrævet at faa en Gartnerbutik i Trøjborgvej Nr. 16, og der var ingen Mening i at nedlægge en Lejlighed af den Grund.

P. P e t e r s e n svarede hertil, at Udvalget ikke havde anbefalet Nedlæggelse af mange Lejligheder; men Spørgsmaalet var her om, hvorvidt man skulde nægte Andragendet, naar ingen blev husvilde.

Sagen gik tilbage til Udvalget.

17. (J. Nr. 29—1920). **Andragende om, at en Beboelseslejlighed i Østergade Nr. 23 maa benyttes til Kontorlokaler.**

Fra Huslejenævnet forelaa følgende Erklæring:

»Det meddeles herved, at Nævnet tillader, at den af Dem beboede Lejlighed anvendes til Forretningsbrug fra det Tidspunkt, De ved Ny-

bygning paa Aarhus Kommunes Grund ha fremskaffet Dem en anden Lejlighed.»

Udvalget for Bygninger og Inventar anbefale Andragendet paa de af Huslejenævnet stilled Betingelser.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 2⁵—1920). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 23** for Ny Munkegade Nr. 97—99.

Anbefaledes.

